

TÍN CHỈ CÁC-BON TỪ CÁC CHƯƠNG TRÌNH, DỰ ÁN JREDD+

1 GIỚI THIỆU VỀ REDD+

REDD+ (Giảm phát thải khí nhà kính thông qua hạn chế mất và suy thoái rừng; bảo tồn, nâng cao trữ lượng carbon và quản lý bền vững tài nguyên rừng) là một sáng kiến quốc tế trong khuôn khổ Công ước khung của Liên hợp quốc về Biến đổi khí hậu (UNFCCC) với mục tiêu là giảm phát thải khí nhà kính từ rừng tại các quốc gia đang phát triển (UN Climate Change, 2025). Sau COP13 tại Bali, Indonesia năm 2007, một số chương trình và quỹ quốc tế đã được thiết lập nhằm hỗ trợ các quốc gia trong việc chuẩn bị sẵn sàng thực hiện REDD+ một cách toàn diện. Hiện nay, REDD+ đang được triển khai tại nhiều quốc gia đang phát triển, trong đó có Việt Nam.

5 nhóm hoạt động REDD+

Hạn chế mất rừng

Hạn chế suy thoái rừng

Nâng cao trữ lượng các bon của rừng

Bảo tồn trữ lượng các bon của rừng

Quản lý bền vững tài nguyên rừng

23 quốc gia
đã nộp báo cáo
kết quả REDD+

19 quốc gia
đã được xác nhận trên hệ
thống dữ liệu của UNFCCC

Tổng kết
quả giảm **11,6**
tỷ tấn CO₂

Khái quát ba giai đoạn REDD+

(Tổng hợp từ Chương trình UNREDD và Khung Warsaw cho REDD+)

GIẢI ĐOẠN 1 Sẵn sàng

Các nước cần chuẩn bị và phát triển Chiến lược quốc gia, kế hoạch hành động và nâng cao năng lực

GIẢI ĐOẠN 2 Thực hiện

Thực hiện chiến lược quốc gia, kế hoạch hành động, vận hành NFMS, thực hiện các hoạt động nâng cao năng lực và thí điểm chi trả dựa trên kết quả

GIẢI ĐOẠN 3 Chi trả dựa trên kết quả

Dựa trên việc đo đạc, báo cáo, thẩm định, chi trả cho kết quả giảm phát thải sẽ được thực hiện

Điều kiện để được chi trả (Theo Khung Warsaw cho REDD)

Hệ thống quản lý rừng quốc gia (NFMS)

Đường cơ sở phát thải rừng (FR(E)L)

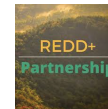

Hệ thống đảm bảo an toàn (SIS)

Chiến lược quốc gia/Kế hoạch hành động (NS/AP)

Một số nguồn tài chính
và tổ chức huy động
tài chính REDD+

Hiện nay, có hai loại hình chính của REDD+ được áp dụng, gồm:

- REDD+ theo quy mô lớn cho quốc gia/vùng hoặc bang/tỉnh (Jurisdictional REDD+, viết tắt là JREDD+ hoặc có thể gọi là REDD+ theo thẩm quyền)
- REDD+ theo dự án cụ thể (Project-based REDD+, viết tắt là REDD+)

Điểm khác biệt cơ bản nhất giữa hai loại hình này nằm ở phạm vi, đường cơ sở, quy mô quản lý, bên cạnh các yếu tố khác (bảng dưới). Cách tiếp cận theo thẩm quyền là một cơ sở thúc đẩy sự kết nối giữa các địa phương, giúp chia sẻ, học hỏi kinh nghiệm, đồng thời tiếp cận với chính sách và tài chính trong nước và quốc tế về giảm phát thải nói chung và REDD+ nói riêng (Boyd và nnk., 2018). Hưởng lợi từ các chính sách và chương trình hành động bảo vệ rừng và ứng phó biến đổi khí hậu của chính phủ, JREDD+ có các lợi thế vượt trội so với REDD+ quy mô dự án (bảng dưới).

REDD+ quy mô lớn (JREDD+)		REDD+ quy mô dự án (REDD+)	
Phạm vi	Toàn bộ khu vực rừng nằm trong phạm vi địa lý hành chính của một quốc gia hoặc địa phương (tỉnh, bang, khu vực)	Khu vực rừng cụ thể theo thiết kế dự án	
Đường cơ sở	Mức trung bình cho toàn bộ khu vực hành chính	Được xác định cho riêng khu vực dự án	
Quản lý	Chính phủ hoặc cơ quan địa phương	Tổ chức phi chính phủ (NGOs), doanh nghiệp hoặc cộng đồng quản lý ¹	
Tiêu chuẩn	Tiêu chuẩn quốc gia hoặc Tiêu chuẩn quốc tế như FCPF, JNR ² , và ART-TREES	Tiêu chuẩn độc lập (tiêu chuẩn VCS của Verra, Tiêu chuẩn vàng...) hoặc phương pháp luận/Tiêu chuẩn của quốc gia	
Tài chính	Cơ chế tài chính dựa trên kết quả; hoặc thị trường các-bon tự nguyện	Cơ chế mua-bán thương lượng, chủ yếu thông qua thị trường các-bon tự nguyện	
Ưu thế của JREDD+ so với REDD+ cấp dự án:			
- Giảm rủi ro tính toán quá mức so với thực tế; - Giám sát hiệu quả rò rỉ phát thải;		- Có sự đầu tư và giám sát quy mô lớn từ chính quyền để thực hiện MRV; - Thúc đẩy điều chỉnh chính sách và chế tài phù hợp với nhu cầu thực tế của hoạt động REDD+.	

Nguồn: Sylvera, 2023; Boyd và nnk., 2018

¹ Có thể bao gồm cả các tổ chức chính phủ

² Năm 2024, VERRA công bố Tiêu chuẩn Jurisdictional and Nested REDD+ Framework (JNR) cho JREDD+

2

NGUỒN TÀI CHÍNH CHI TRẢ CHO KẾT QUẢ THỰC HIỆN REDD+

Nguồn tài chính cho các chương trình JREDD+ hiện nay chủ yếu đến từ đóng góp của (liên minh) chính phủ các nước hoặc thành phố phát triển, một số ít doanh nghiệp tư nhân có nhu cầu đầu tư và tổ chức phi chính phủ hoặc phi lợi nhuận. Nguồn tài chính này được vận hành và quản lý theo cơ chế chi trả dựa trên kết quả (results-based payment) bởi một số Quỹ có thể huy động được nhiều tài chính nhất như Quỹ các-bon thuộc FCPF, GCF, và mới đây có Liên minh LEAF (hình dưới). Kể từ năm 2010 đến 2018, gần 4,7 tỷ USD đã được cam kết cho các khoản thanh toán dựa trên kết quả REDD+, trong đó phần lớn nguồn tài chính đến từ Quỹ Đối tác Các-bon Lâm nghiệp (Forest Carbon Partnership Facility) và Quỹ Khí hậu xanh (GCF), với tổng cam kết tương ứng là 911 triệu USD và 500 triệu USD (Forest Declaration Assessment, 2018).

Nguồn tài chính, tiến độ ký kết ERPA và chi trả cho kết quả giảm phát thải với một số Quỹ tài chính JREDD+

	LEAF Coalition Coordinated by Krieger	2021-2023 1 tỷ USD	FOREST CARBON PARTNERSHIP FACILITY FCPF	2010-2018 911 triệu USD	GREEN CLIMATE FUND GCF	2010-2018 500 triệu USD
Dã ký ERPA	4 quốc gia và bang thuộc quốc gia					
Dã được chi trả		Tính đến 2/2025 đã chi trả 179 triệu USD		Tính đến 2020 đã chi trả hơn 77 triệu USD		
Nhà tài trợ	NICFI, UK Government, USAID, GIZ			Tài chính thu được từ cam kết đóng góp của 49 quốc gia, trong đó có 8 quốc gia đang phát triển (Chile, Colombia, Indonesia, Mexico, Mongolia, Panama, Peru, và Việt Nam).		

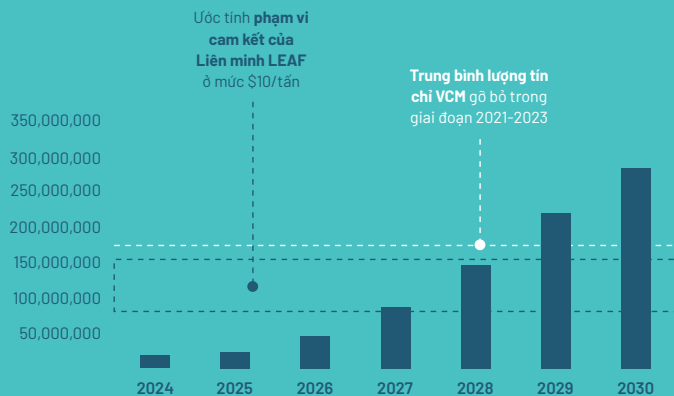
Nguồn: Tổng hợp từ website của Leaf Coalition, FCPF, và GCF

JREDD+ có ưu thế trong việc thúc đẩy cơ chế, chính sách và pháp luật, do đó kết quả giảm phát thải từ chương trình JREDD+ có tiềm năng cao trong việc chuyển đổi để giao dịch trên các thị trường tín chỉ các-bon khác. Thực tế triển khai cho thấy, một số quốc gia đang dần tiếp cận nguồn tài chính thông qua các thỏa thuận ERPA với các tập đoàn tư nhân. Thoả thuận mua bán tín chỉ JREDD+ theo tiêu chuẩn ART-TREES giữa Chính phủ Guyana

và tập đoàn Hess có giá trị 750 triệu USD là một ví dụ điển hình, với khoản thanh toán đầu tiên có giá trị 75 triệu USD đã được trả vào năm 2023. Bang Tocantins, Bra-xin cũng đã ký Thỏa thuận mua bán tín chỉ theo Tiêu chuẩn ART – TREES với Mercuria Energy Trading (EDF, 2024). Một số quốc gia, như Peru và Mozambique, cũng đã thí điểm áp dụng kết quả từ REDD+ cho thị trường bắt buộc, nhưng đến nay chưa có quốc gia nào hoàn thiện được quy trình chuyển giao này (Peña & Barletti, 2020; PFCF, 2025).

Tính đến nay, đã có hơn 97,4 triệu tín chỉ JREDD+ được phát hành, bao gồm hơn 48 triệu tín chỉ FCPF và 49,4 triệu tín chỉ ART-TREES³. Theo thống kê của MSCI, lượng tín chỉ JREDD+ sẽ tăng tới khoảng 300 triệu tín chỉ vào năm 2030 (hình dưới). Mặc dù đây là tín hiệu tích cực cho sự tăng trưởng của thị trường các-bon, nhiều chuyên gia vẫn lo ngại về việc liệu nhu cầu tín chỉ có thực sự tăng trưởng tương ứng với nguồn cung hay không, hay việc tăng trưởng này có thể làm giảm giá tín chỉ (EDF, 2024).

Kịch bản phát hành tín chỉ JREDD+, với 80% tín chỉ ART-TREES đang chờ được phát hành trên 20 chương trình, dự án JREDD+

³ Tổng hợp từ FCPF và ART-TREES

Nguồn: EDF, 2024

Các yếu tố có ảnh hưởng đến giá của tín chỉ JREDD+ được liệt kê ở hình dưới (EDF, 2024). Giá tín chỉ JREDD+ trung bình được dự báo sẽ tăng từ mức hiện tại lên 15 USD vào năm 2028, với một số kịch bản ngoại lệ dao động từ 8 đến 27 USD. Tuy nhiên, do khối lượng giao dịch hạn chế, trạng thái sơ khai của thị trường, và các thay đổi lớn về chính sách có thể làm thay đổi đáng kể giá cả trong thời gian ngắn (EDF, 2024).

ĐIỀU CHỈNH TƯƠNG ỨNG

Việc lựa chọn phương thức giao dịch trong quá trình đàm phán (có Điều chỉnh tương ứng hoặc không), có thể làm tăng hoặc giảm giá tín chỉ. Ví dụ, theo đánh giá của tổ chức S&P Platts, tín chỉ Đủ điều kiện CORSIA, sau khi điều chỉnh tương ứng, đã tăng từ dưới 1 đô la Mỹ lên \$11,50 khi CORSIA bước vào giai đoạn 1, mặc dù khối lượng giao dịch rất thấp.

GIÁ CƠ SỞ

Mức giá gần đây của các giao dịch tương đương

Mặc dù LEAF đã đặt giá sàn là \$10 cho các thỏa thuận ký kết với tổ chức này, giá sàn của tín chỉ JREDD+ hiện nay vẫn nằm trong phổ khá rộng, từ \$6 đến \$12.

QUAN TÂM CỦA BÊN MUA

Mức sẵn lòng chi trả cho tín chỉ cao hơn giá cơ sở khi bên mua có quan tâm đặc biệt. Thỏa thuận của Guyana năm 2022 với Tập đoàn Hess (thỏa thuận mua-bán tín chỉ JREDD duy nhất tính đến hiện tại) được thực hiện với mức giá tăng dần từ \$15 đến \$20, và \$25 lần lượt cho ba giai đoạn từ 2016 đến 2030. Mức giá này cao hơn so với giá sàn thời điểm đó là do bên mua có mối quan tâm đặc biệt (xem yếu tố Vị trí địa lý).

CHÈNH LỆCH NĂM TÍN CHỈ (VINTAGE DISCOUNT)

Năm tín chỉ (vintage year) là thời điểm thực tế bắt đầu có kết quả giảm phát thải hoặc gỡ bỏ các-bon từ tín chỉ đã phát hành.

Tín chỉ có năm cũ hơn (vintage year cách đây hơn 3 năm) sẽ có giá thấp hơn, do được coi là có chất lượng thấp hơn bởi các tiêu chuẩn đánh giá tín chỉ yếu hơn so với những tín chỉ gần đây.

DỰ ÁN HẤP THỤ CÁC-BON BAO HÀM CÁC GIÁ TRỊ ĐỒNG LỢI ÍCH

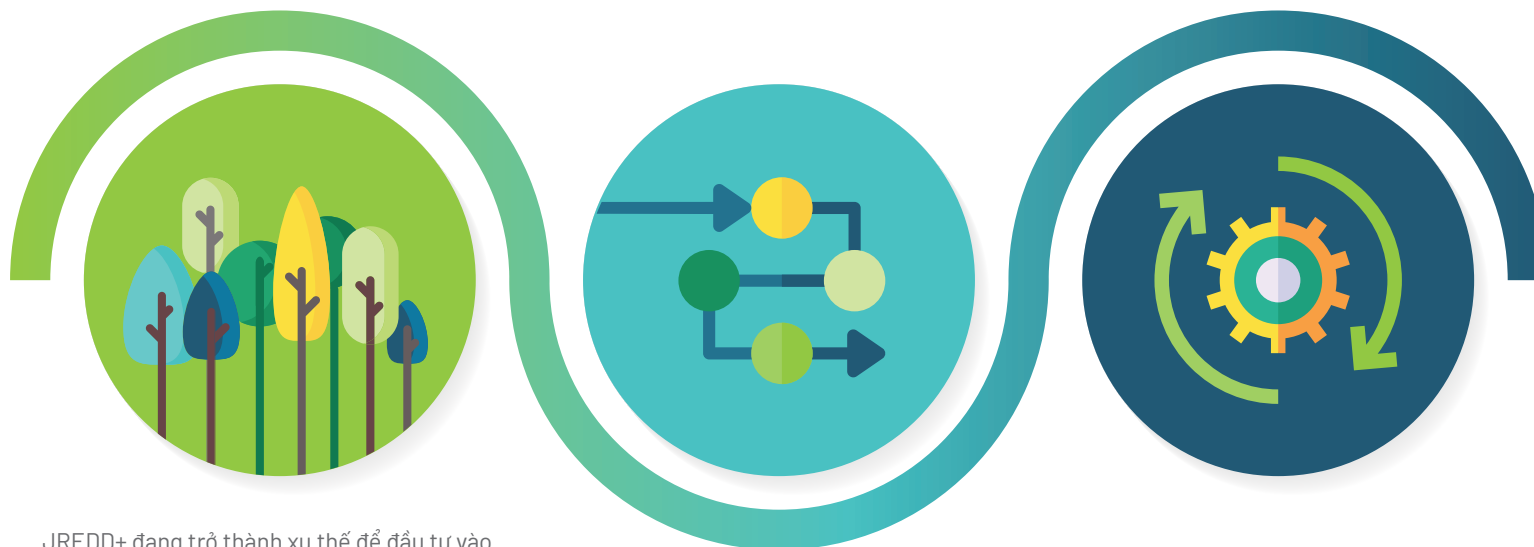
Kết quả nghiên cứu của EDF cho thấy, các dự án hấp thụ các-bon và có tác động đồng thời cho nhiều bên (bao gồm nhưng không giới hạn đối với cộng đồng bản địa và đa dạng sinh học) sẽ có giá tín chỉ cao hơn.

VỊ TRÍ ĐỊA LÝ

Vị trí địa lý của khu vực thực hiện JREDD+ nếu trùng với thị trường quan tâm của bên mua sẽ có thể dẫn đến động lực tăng giá tín chỉ. Ví dụ, Hess hiện đang là đối tác với Guyana trong việc thăm dò và phát triển tài nguyên dầu khí ngoài khơi Guyana, điều này làm tăng vị thế đàm phán của bên bán tín chỉ (Guyana), tuy nhiên cũng cho thấy đây là một yếu tố có tính phụ thuộc cao vào bên mua.

⁴ Chương trình CORSIA gồm 3 giai đoạn: giai đoạn thí điểm (2021-2023), giai đoạn thực hiện tự nguyện (2024-2026), giai đoạn thực hiện bắt buộc (2027-2035)

JREDD+ đang trở thành xu thế để đầu tư vào thị trường các bon rừng và mang lại hiệu quả cho một diện tích rừng lớn, có tác động tới nhiều bên liên quan. Mặc dù còn nhiều vấn đề cần cân nhắc như hiệu quả hợp tác giữa nhiều địa phương, JREDD+ vẫn là hướng đi tiềm năng để các quốc gia có thể mở rộng nguồn thu bảo vệ phát triển rừng.

Ngoài LEAF và FCPF đang là 2 đơn vị chính hỗ trợ thực hiện JREDD+, các bên xây dựng và cấp phép tiêu chuẩn các bon cùng các nhà đầu tư đang phát triển thêm các quy trình phát hành tín chỉ JREDD+ và tạo ra nhiều cơ chế tài chính khác

Để tham gia hiệu quả và hưởng lợi từ tín chỉ JREDD+, đặc biệt là trong thị trường các-bon, các quốc gia có rừng cần thường xuyên nâng cao năng lực và xây dựng bộ máy quản lý mạnh mẽ, hiệu quả.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Boyd, W., Stöckler, C., Duchelle, A. E., Seymour, F., Nepstad, D., Bahar, N. H., & Rodriguez-Ward, D. (2018). Jurisdictional approaches to REDD+ and low emissions development: Progress and prospects. Washington, DC: World Resources Institute, 1–14.

Cunningham, S. (2025, March 3). Guyana's boom tests the 'oil curse' challenge. *Argus Media Group*.

EDF. (2024). *Navigating Jurisdictional REDD Pricing Guide*. Environmental Defense Fund.

FCPF. (2025). *About the FCPF*. Forest Carbon Partnership Facility.

Peña, P., & Barletti, J. P. S. (2020, December). *Peru's regulatory framework for carbon markets: Current legal and policy developments in the context of REDD+*. CIFOR-ICRAF.

PFCE. (2025). *PFCE Country Participants*. Forest Carbon Partnership Facility.

Hess Corporation. (2025). *Offshore*. Hess.

LEAF Coalition. (2025). *Forest Governments and LEAF*. LEAF Coalition.

Nepstad, D. (2023, November 20). Jurisdictional REDD+ ready to fund forest-positive, socially-inclusive development in the Amazon and beyond (commentary). *Mongabay*.

Streck, C. (2020). Who Owns REDD+? Carbon Markets, Carbon Rights and Entitlements to REDD+ Finance. *Forests*, 11(9), 959.

Thompson, P., Alvarez Campo, C., & Rattenbury, B. (2022). *An introduction to jurisdictional REDD+*. Sylvera.

UN Climate Change. (2025). *What is REDD+?* UN Climate Change.

UNFCCC. (2025). *REDD+ MRV and results-based payments*. United Nations Climate Change.

World Bank. (2024). *State and Trends of Carbon Pricing 2024*.

With support from

